PõKa 2030 kaasamisprotsessi hindamine

25.02.2019

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

MAAELUMINISTEERIUM

EY
Building a better working world

Lühikokkuvõte (1/3)
Üldine tagasiside kaasamisprotsessile

PõKa kaasamisprotsessi küsitlusele vastas 96 inimest (2018. a küsitlusele 105).

Üldine tagasiside:

- Üldine rahulolu PõKa kaasamisprotsessiga väga kõrge: 83% rahul; 17% nii ja naa või ei oska vastata.
  - Protsessiga üldiselt rahulolematuid polnud.
  - Rahulolu suurem võrreldes 2018. a aprilli vahehindamisega. Vahehindamise ajal oli rahul 6 osalejat 10-st ning 1 osaleja 10-st oli rahulolematu.
- Info liikumine hea:
  - 78% kaasatutest said piisavalt infot PõKa protsessi ja osalemisvõimaluste kohta
- Kaasatute ring oli lai:
  - 76% kaasatutest leidis, et kaasatud oli piisavalt erinevate sihtrühmade esindajaid.
- Rahulolematuid oli rohkem võrreldes teiste aspektidega (<10% polnud rahul):
  - Kaasamise sisukus
  - Piisav aeg seisukohtade / tagasiside kujundamiseks

Üldine rahulolu kaasamisprotsessiga

Veebruar 2019

Aprill 2018

- **Kaasamine on vajalik:**
  - Huvirühmad pidasid oluliseks võimalust osaleda ning olla informeeritud PõKa koostamise protsessist. Vajalikuks peeti nii töörühmi kui ka kirjaliku kommenteerimise võimalust.

Lühikokkuvõte (2/3)
Ürituste ja tervikteksti tagasiside

„Esiletõstmist väärib kaasamisprotsessi tasakaalustatus erinevate huvirühmade ettepanekutega arvestamisel.“
PõKa protsessis osaleja

Töörühmad:

- 79% arvates oli neil piisavalt võimalust töötubade raames arvamust avaldada (vahehindamisel 86%)
- Korralduslikku poolt hinnatakse väga heaks (sarnaselt vahehindamisele)
- Veidi madalam tagasiside:
  - Töörühma formaadi sobivus sisendi kogumiseks – eriti sektori esindaja poolt.
  - Osalejate seisukohtade arvestamine tasakaalustatult.

PõKa terviktest:

- 75% kaasatutest jäid valminud PõKa terviktekstiga rahule.
  - Vastanutest 19% olid neutraalsed (nii ja naa) ning 3% olid terviktekstiga rahulolematud.
- PõKa on koostatud tasakaalustatult (69% nõustub)
- PõKa annab hea ülevaate sektori arenguvajadustest ja eesmärkidest (70% nõustub)

Info allikad:

- Ülekaalukalt kõige levinum infoallikas on MeM-i poolt edastatavad e-kirjad
- Infot saadi ka MeM-i kodulehelt ja PõKa infokirjast.

Lühikokkuvõte (3/3)
Ettepanekud edasiseks

- Ettepanekud edasiseks:
  1. Rohkem aega sisulisteks aruteludeks
  2. Rohkem tagasisidet kommentaaridega arvestamise/ mitte-arvestamise kohta
  3. Rohkem aega seisukohtade ja tagasiside kujundamiseks

Kaasamisprotsessi hindamise järeldused sarnased 2018. a aprilli vahehindamisega, kuid seekord üldhinnang veidi positiivsem.

Mõttekoht: Kas kaasamiskvaliteet paranes või on emotsioonid tänaseks leebunud?

?

- Veel olulisi mõtteid edaspidisteks kaasamisprotsessideks:
  - Kaaluda videosilla vahendusel osalemise võimaluse loomist töörühmade kohtumisteks ja/või kohtumiste korraldamist väljapool Tallinna.
  - Kaasamisürituste ajagraafik pikemalt planeerida ja avalikustada.
  - Arengukava ja KSH protsessi kooskõla.
  - Kaasata (veel) rohkem konkreetse teema eksperte.

Teemakava

1	Sissejuhatus
2	Üldine kaasamisprotsess
3	Töörühmade kohtumiste tagasiside
4	2030 eelnõu terviktekst
5	Info saamine
6	Ettepanekud edasiseks

Sissejuhatus
Ülevaade küsitluse läbiviimisest

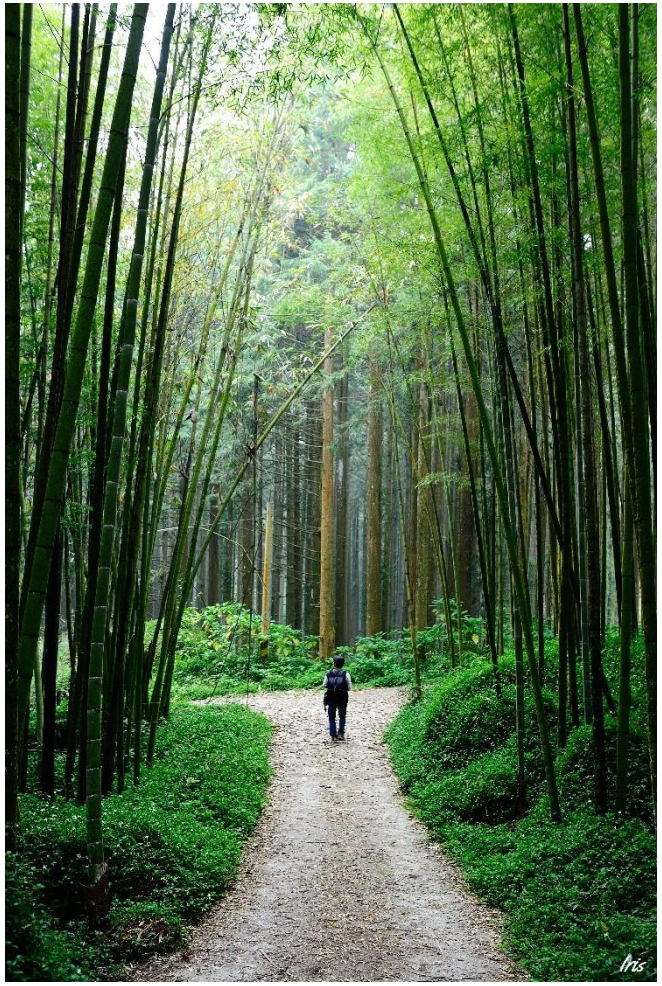

Küsitluse eesmärk oli uurida huvirühmade tagasisidet PõKa koostamise kaasamisprotsessi kohta, et saada õppetunde ja ettepanekuid edasiste kaasamisprotsesside kohta.

Küsimustik koosnes kokku kuuest plokist: vastaja profiil, tagasiside töörühma kohtumistele, PõKa üldine kaasamise protsess, rahulolu PõKa 2030 eelnõu terviktekstiga, info saamine ning ettepanekud edasiseks.

Küsitlusele saadeti kõikidele PõKa kaasamisüritusele kutsutud isikutele (556 unikaalset kontakti, sh partnerorganisatsioonide üldkontaktid). Küsitlusele laekus 96 vastust.

Keskmiselt kulus vastamisele aega 9 minutit (mediaan oli 4 minutit ja 42 sekundit).

Sissejuhatus
Ülevaade küsitlusele vastanutest

Küsitlusele laekus 96 vastust erinevatelt huvirühmadelt

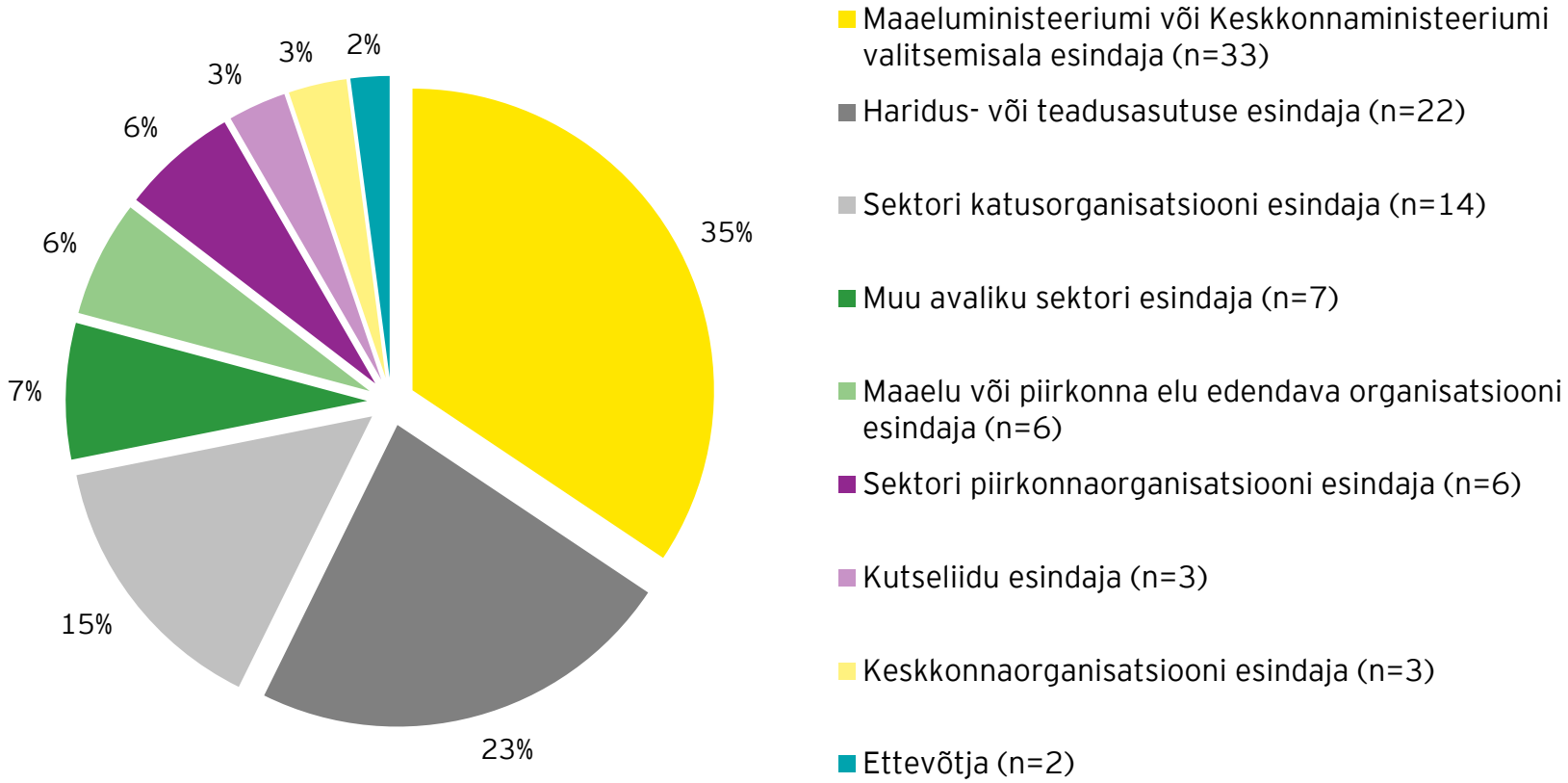

* Analüüsis on ülevaatlikkuse säilitamiseks vastajagruppe kokku koondatud (vt lisa 1)

Sissejuhatus

Vastanute osalemine PõKa kaasamisüritustel (n=96)

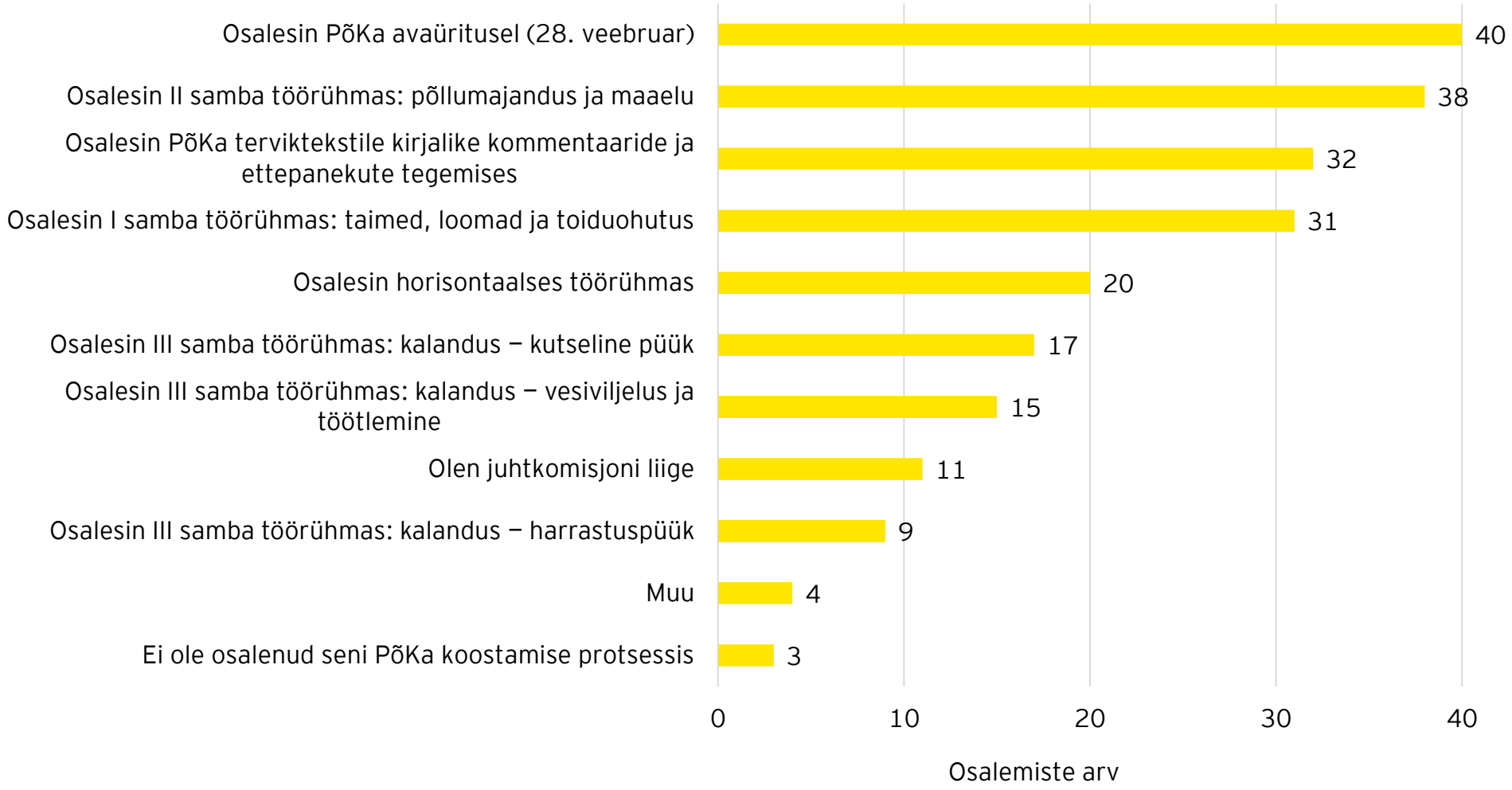

Sissejuhatus

Olulisus olla kaasatud PõKa koostamisse (n=96)

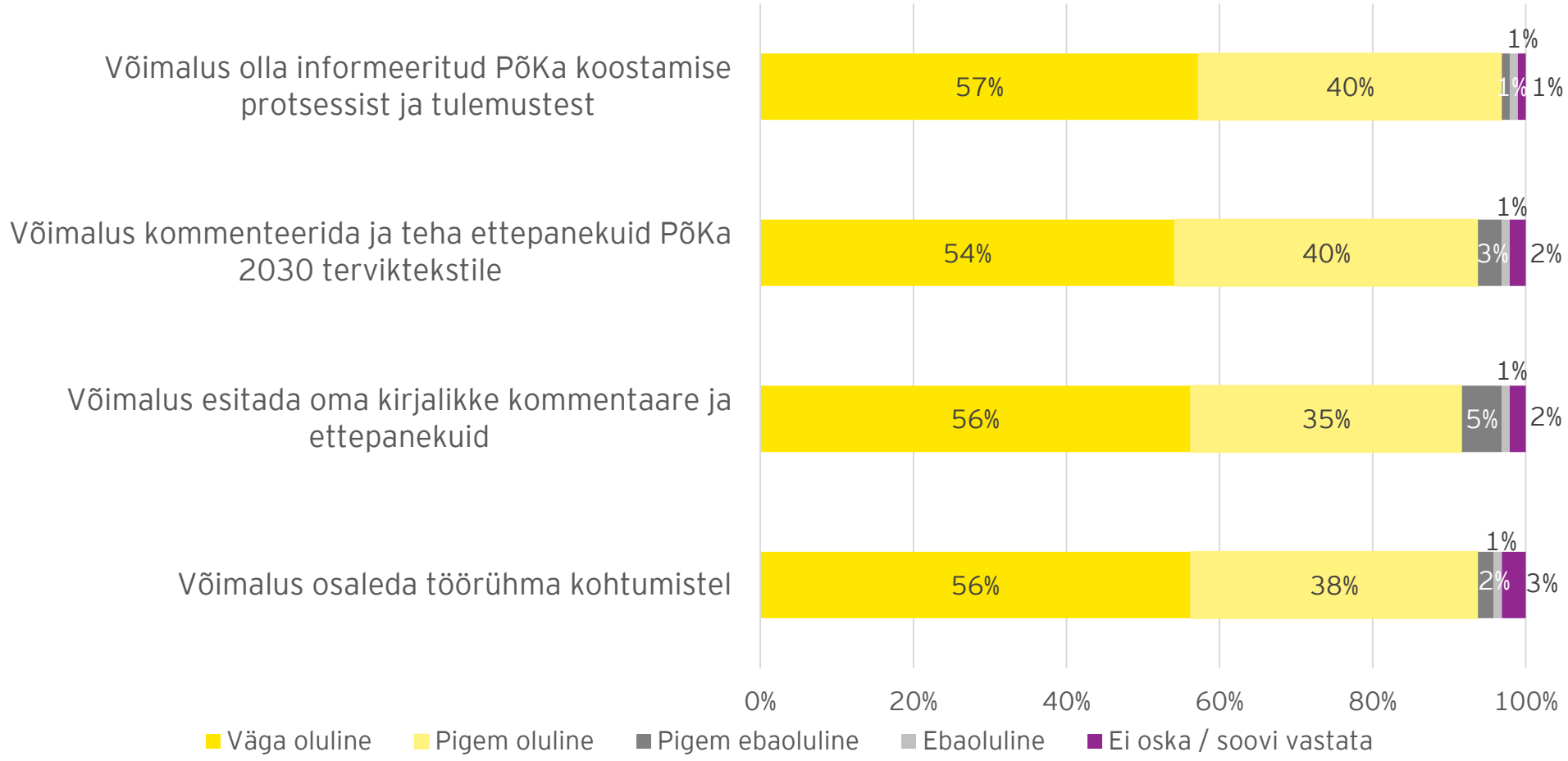

Teemakava

1	Sissejuhatus
2	Üldine kaasamisprotsess
3	Töörühmade kohtumiste tagasiside
4	2030 eelnõu terviktekst
5	Info saamine
6	Ettepanekud edasiseks

Üldine kaasamisprotsess (n=96)

„Palun hinnake, kuidas jäite rahule PõKa kaasamisprotsessiga“

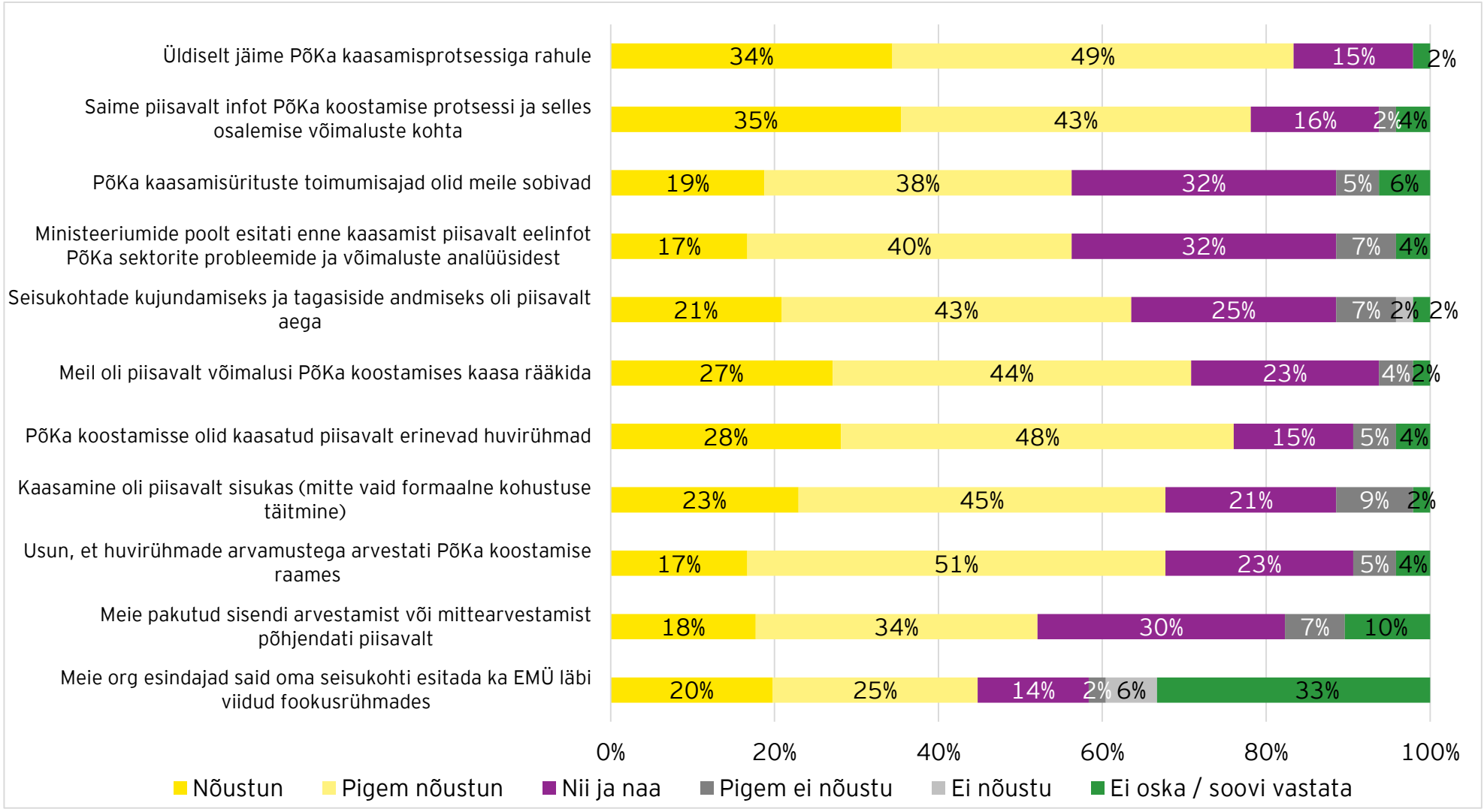

Kaasamisprotsessi tagasiside gruppide lõikes (1/2)

„Palun hinnake, kuidas jäite rahule PõKa kaasamisprotsessiga“

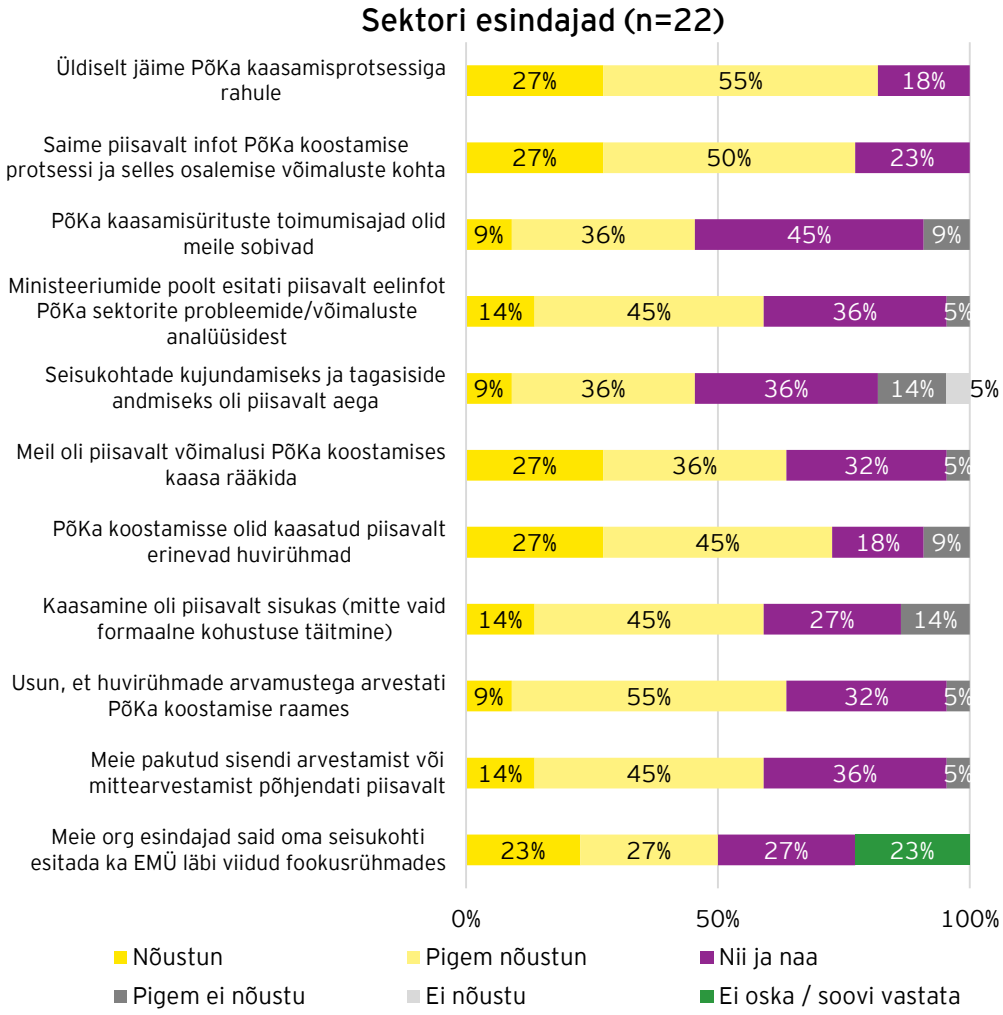

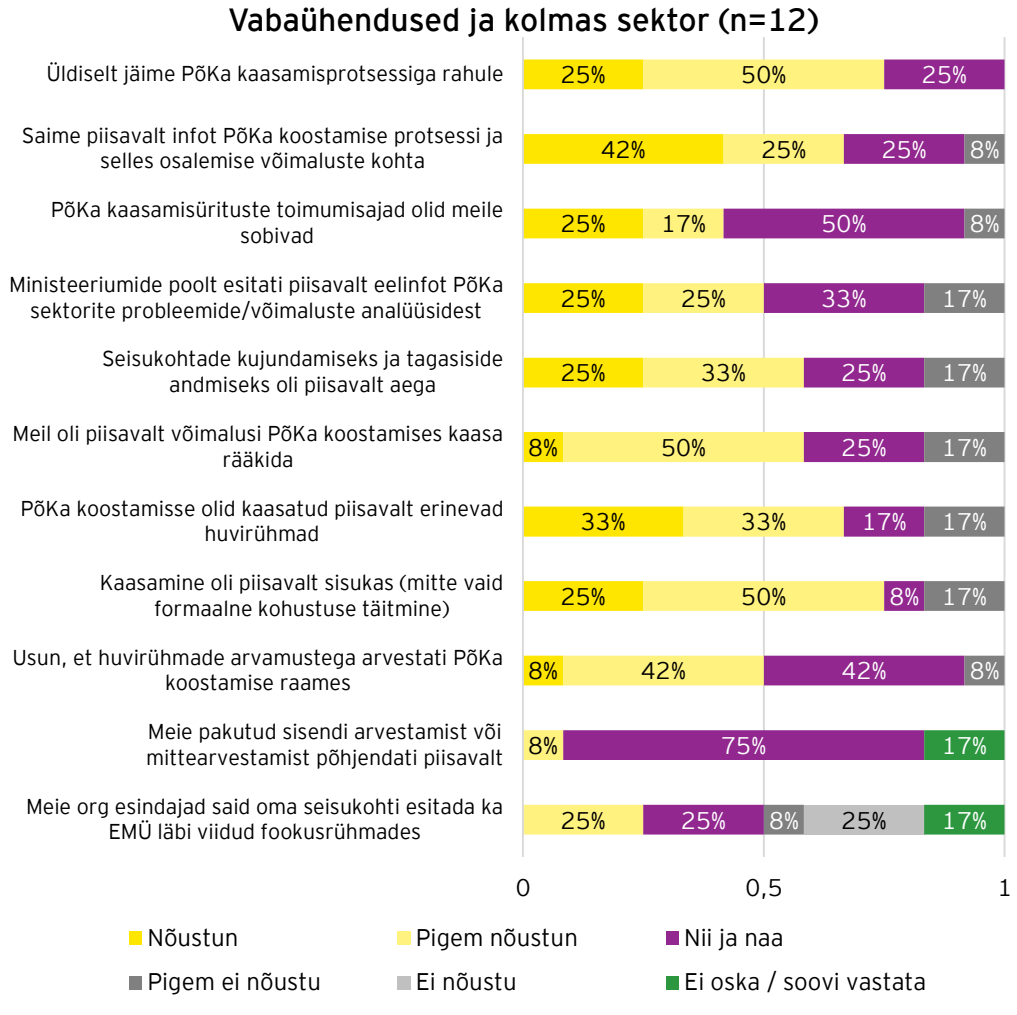

* vt lisa 1 vastajagruppide moodustamise kohta

Kaasamisprotsessi tagasiside gruppide lõikes (2/2)

„Palun hinnake, kuidas jäite rahule PõKa kaasamisprotsessiga “

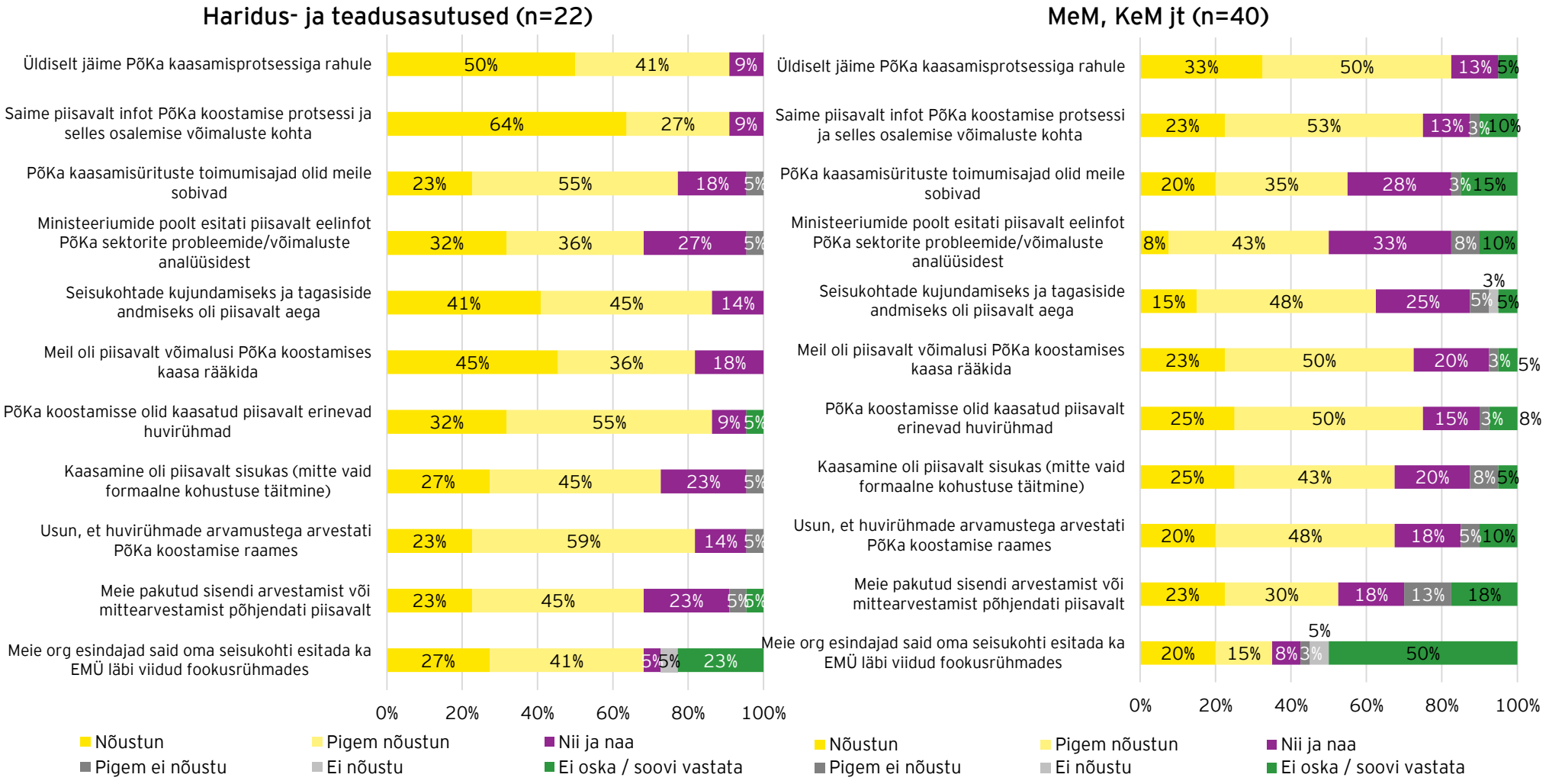

* vt lisa 1 vastajagruppide moodustamise kohta

Teemakava

1	Sissejuhatus
2	Üldine kaasamisprotsess
3	Töörühmade kohtumiste tagasiside
4	2030 eelnõu terviktekst
5	Info saamine
6	Ettepanekud edasiseks

Töörühmade kohtumised (n=83)

„Palun hinnake PõKa töörühma kohtumisi lähtuvalt järgnevatest aspektidest“

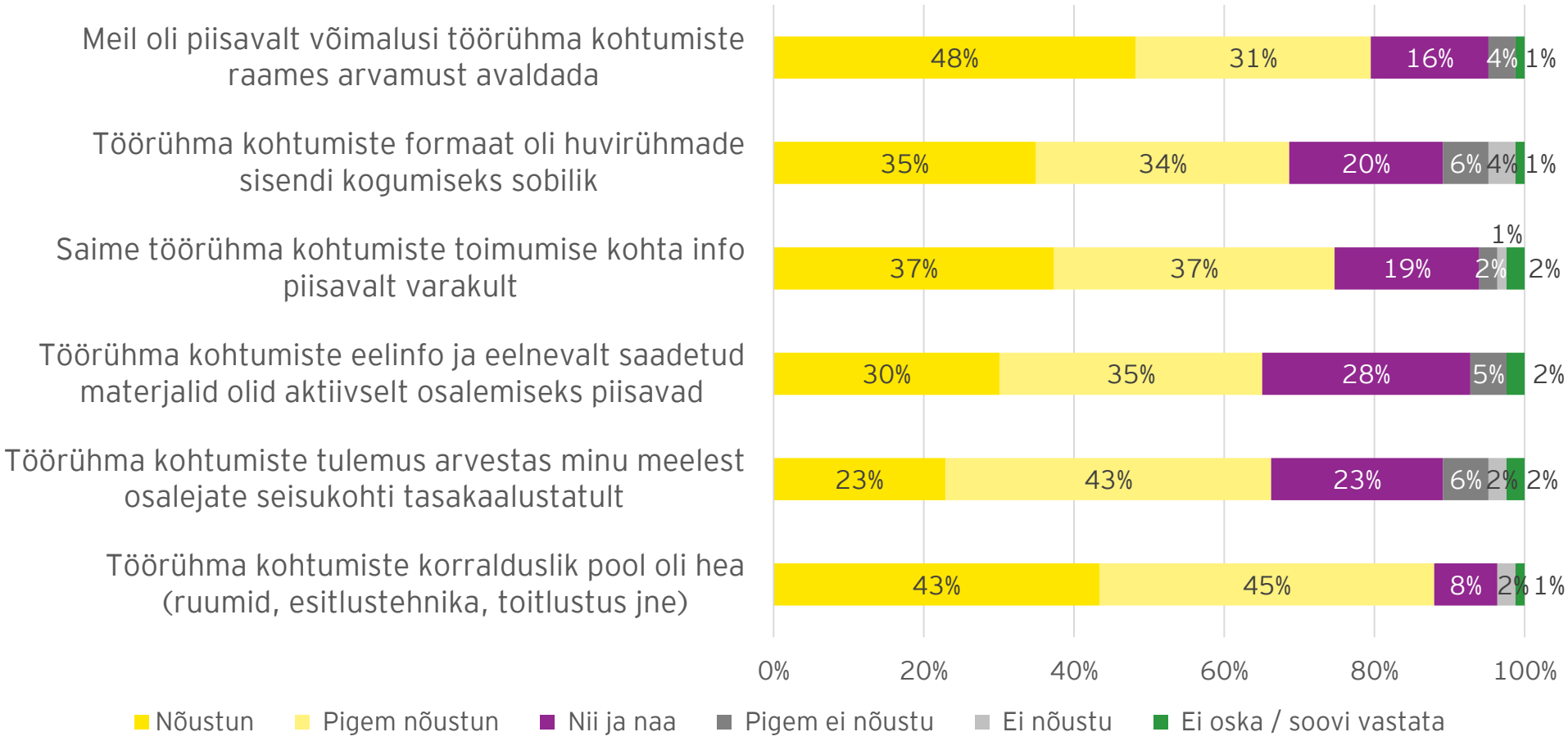

Töörühmade tagasiside vastajagruppide lõikes (1/2)

„Palun hinnake PõKa töörühma kohtumisi lähtuvalt järgnevatest aspektidest“

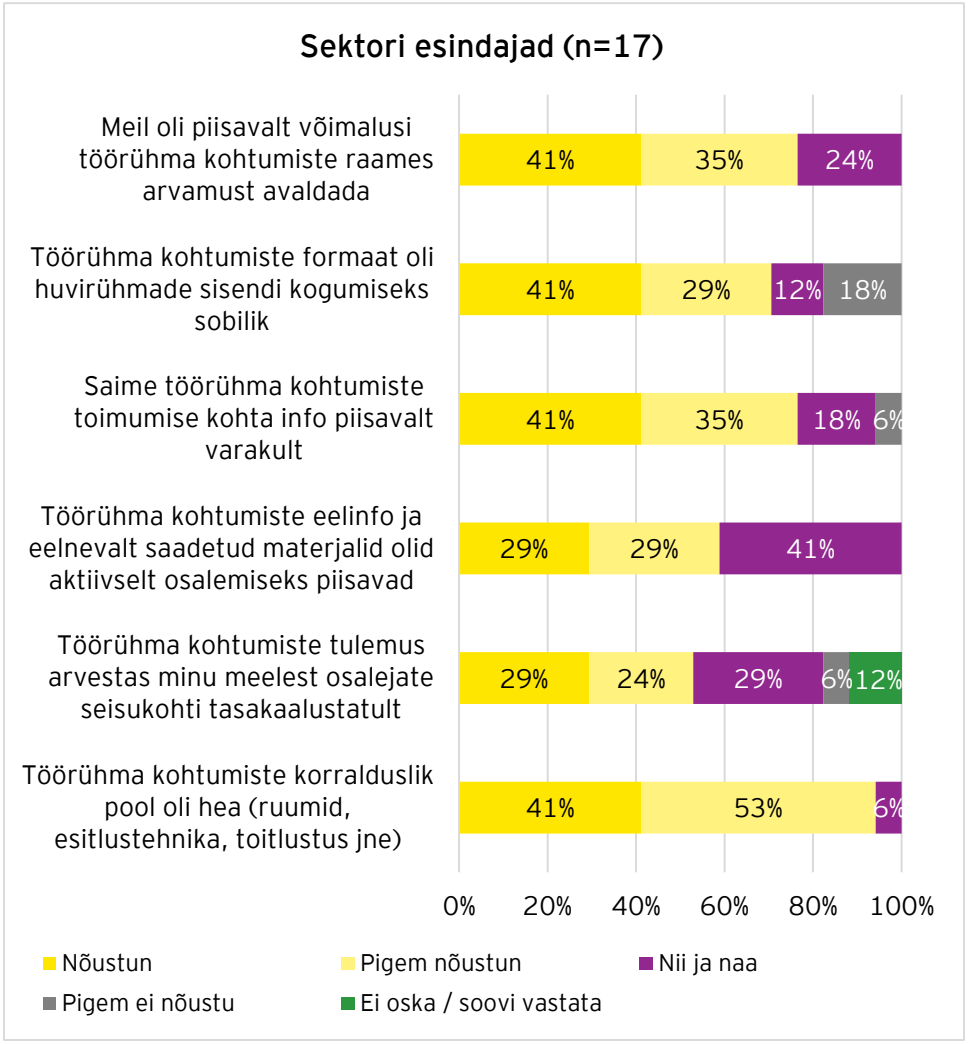

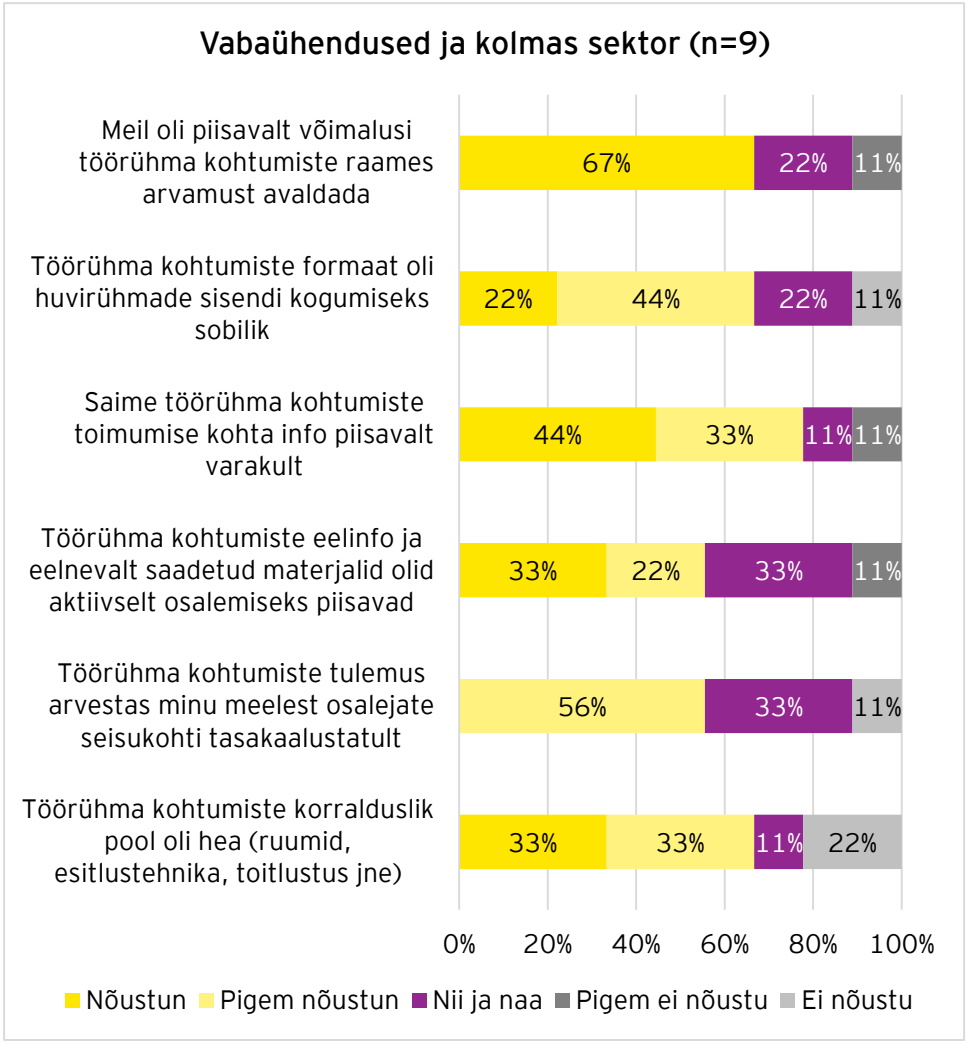

* vt lisa 1 vastajagruppide moodustamise kohta

Töörühmade tagasiside vastajagruppide lõikes (2/2)

„Palun hinnake PõKa töörühma kohtumisi lähtuvalt järgnevatest aspektidest“

Haridus- ja teadusasutused (n=22)

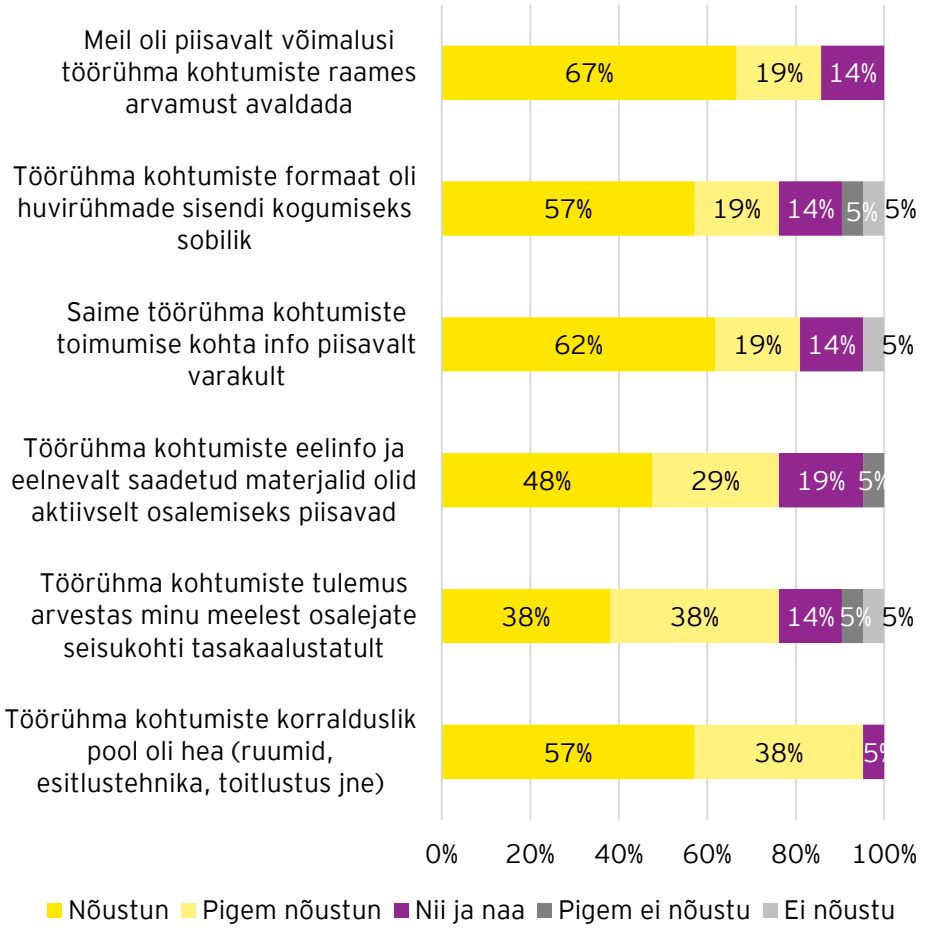

MeM, KeM jt (n=36)

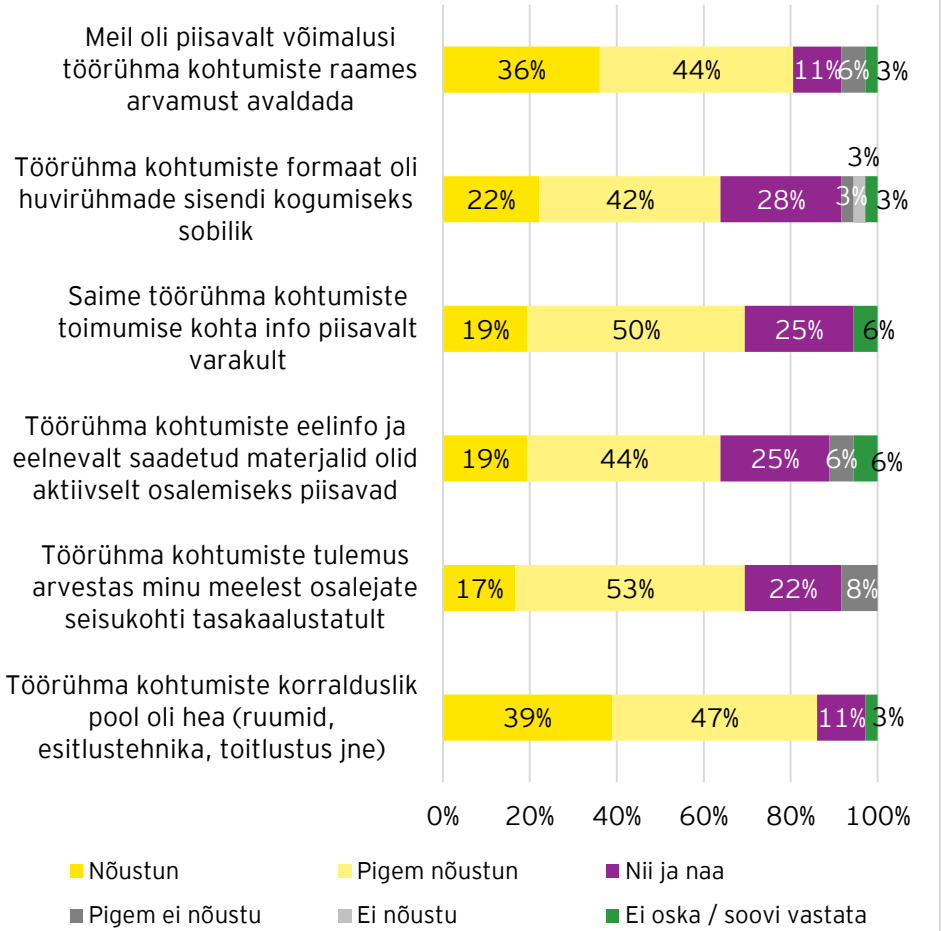

* vt lisa 1 vastajagruppide moodustamise kohta

Vastajad arvavad (n=14)

Avatud kommentaare esitas 14 vastanut 83-st

„Soovi korral kommenteerige töörühmade kohtumisi“

„Liialt lasti üksikutel isikutel domineerida. Mitmete grupiliikmete arvamused jäid seetõttu võibolla välja ütlemata.“

„Grupp oli pigem suur, aega napilt. Kõigil ei tekkinud võimalust sõna saada, kui üks osaline räägib kogu aeg. Arutelu juhtimise oskus arendatav, vajab ettevalmistust.“

„Kasutatud metoodika oli selline, et kes kõvemini arvamust avaldasid, selle arvamust ka enam kuulati. Parema lähenemise korral oleks olnud võimalik ära kuulata kõigi osalejate mõtted.“

„Kohtumised olid hästi ettevalmistatud. Koha peal esitati vajalik info selgelt, aega kasutati otstarbekalt.„ „Korraldus heal tasemel, diskussioon konkreetne ja konstruktiivne.“

„Kaugemalt tulijatel on keeruline vanalinnas terve päev viibida. Parkimine on selles piirkonnas väga kulukas. Toitlustus oleks võinud arvestada ka erivajadustega sööjaid. Oleks võinud olla võimalus ka interaktiivseks osalemiseks - nt Skype ühenduse kaudu.“

„Kalanduse huvirühm on üsna väike, sellest sektorist minu hinnangul midagi uut ei tulnud. Rannapüügisektor on väga killustunud, seal puudub ühtne vaade sektori arenguks, pigem hoitakse kramplikult kinni olemasolevast korraldusest. Tihti on esindajatel kitsas isiklik huvi mängus.“

„Liiga vähe aega aruteludeks“

„Mõned materjalid saime koosolekul, ka need oleks võinud olla meil varem. Tervikteksti olen kommenteerinud maaelu osas, kuid pole tagasisidet saanud, kuidas MEM defineerib kogukonna mõistet.“

„Nõrgemad töögruppide juhid ei suutnud töörühma ohjata, peale jäi selle arvamus, kes kõvemini karjus ja teisi valusamalt salvas“

„Töörühmad olid pigem liiga laialaivalguvad, suur osalejate arv ei lasknud kontsentreeruda."

„Konkreetse teema osas konkreetsed ja selle valdkonna ekspertidest töörühmad oleksid pidanud olema“

„Sageli polnud eelseisvatest üritustest huvitatud osapooli teavitatud. Lisaks olid kohtumised Tallinna-kesksed. Kolmandaks, sageli tegi nõutuks töörühma kohtumiste moderaatorite kehv eeltöö ja koosoleku ebamäärane juhtimine, teisisõnu, kohtumised olid kaootilised ja moderaatorid ei osanud kohalolnute küsimustele vastata.“

Vastajad arvavad (n=7)

Avatud kommentaare esitas 7 vastanut 96-st

„Soovi korral kommenteerige PõKa senist kaasamisprotsessi“

„Kommenteerin huvirühmade kaasamist. Minule teadaolevalt oli see piisav, kuid kõik ei soovinud või ei saanud kaasatud olla ja kaasa lüüa.“

„PÕKA ja selle KSH protsessi kaasamisi oleks tulnud ühitada. Nüüd viiakse läbi mõlema menetluse kaasamisi paralleelselt. osalejatel tekib segadus, millesse neid nüüd kaasatakse.“

„Kaasamise tagasiside toimis hästi.“

„On olnud sisukas.“

„Põhjusel, et maaelu temaatika oli ka selles PÕKA formaadis allutatud põllumajanduslikule vaatele ja ei arvestanud juba eelduslikult maaelu laiemas kontekstis, käsitleti kogu valdkonda liiga kitsalt, sidusvaldkondade olulisi aspekte haaramata.“

„Sageli toimusid kaasamiskoosolekutel teemade arutelu taime ja looma valdkondade üleselt, mis arvestades valdkondade spetsiifikat muutis kaasa rääkimise võimatuks või lihtsalt keeruliseks.

Lisaks tundus, et kohtumiste aeg oli soodsam pigem MeMi töötajatele kui sektori esindajatele. Seega jäid paljud esindajad kohtumistest kõrvale, kuna põhitööst tulenevalt polnud võimalik osaleda.

Oleks täna eeldanud ka veebipõhist ülekanne olulisematelt kohtumistelt, on ju 21. saj.“

Teemakava

1	Sissejuhatus
2	Töörühmade kohtumiste tagasiside
3	Üldine kaasamisprotsess
4	2030 eelnõu terviktekst
5	Info saamine
6	Ettepanekud edasiseks

2030 eelnõu terviktekst (n=96)

„Palun hinnake, kuidas olete rahul praguseks valminud PõKa 2030 eelnõu terviktekstiga“

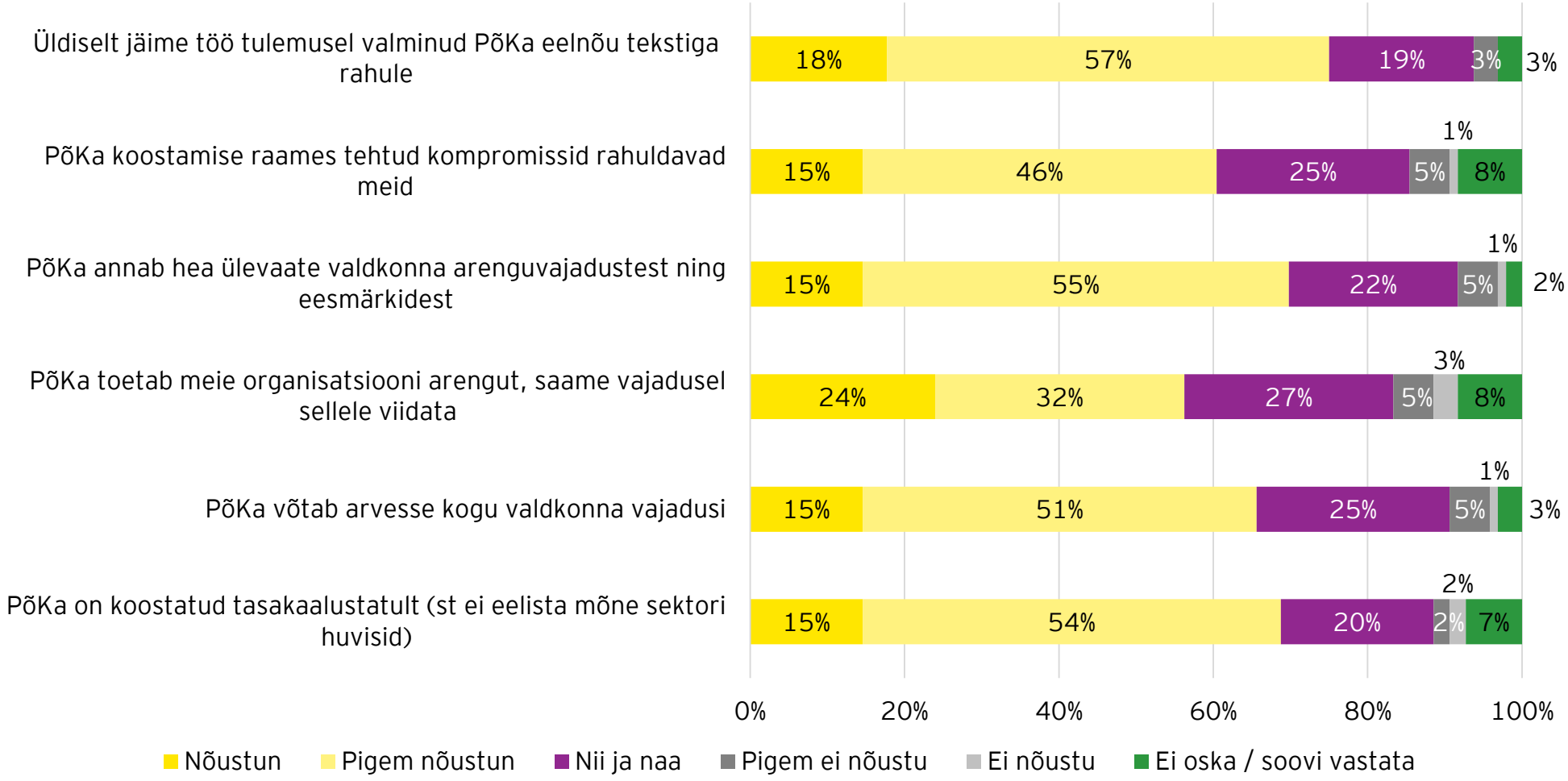

Ettepanekud PõKa elluviimise kohta (n=8)

„Soovi korral palun lisage arvamusi ja ettepanekuid PõKa elluviimise kohta “

„Näiteks vesiviljeluse valdkond on liiga hajutatud eri teemade vahele ja ühtset käsitlust tekstis ei ole.“

„Kuna kalanduse korraldamine on jagatud kahe ministeeriumi (MeM ja KeM sh nende haldusalas olevate asutuste) vahel, siis oleks võinud nende ministeeriumite kavad (PõKa ja TERE) rohkem kooskõlastatult ja koosmõjus koostada.“

„Ikka põllumajandustootjate huvide poole tugevalt kaldu.“

„Esiletõstmist väärib kaasamisprotsessi tasakaalustatus erinevate huvirühmade ettepanekutega arvestamisel.“

„Loodame ,et olulisemad arengukava punktid saaksid ellu viidud.“

„Puudub maaelu arengu ühtne kontseptsioon. Erinevad sektorid(nt kalandussektor, suurpõllumajandus) tegutsevad nagu omaette maailmas.“

„Rohkem oleks võinud olla väiksema mastaabiga kohtumisi valdkonnasiseselt, kus kaasarääkijate hulk oleks olnud suurem.“

Avatud kommentaare esitas 8 vastanut 96-st

Teemakava

1	Sissejuhatus
2	Töörühmade kohtumiste tagasiside
3	Üldine kaasamisprotsess
4	2030 eelnõu terviktekst
5	Info saamine
6	Ettepanekud edasiseks

Info saamine (n=96)

„Palun hinnake, millistest infokanalitest olete PõKa ja selle koostamise kohta infot saanud“

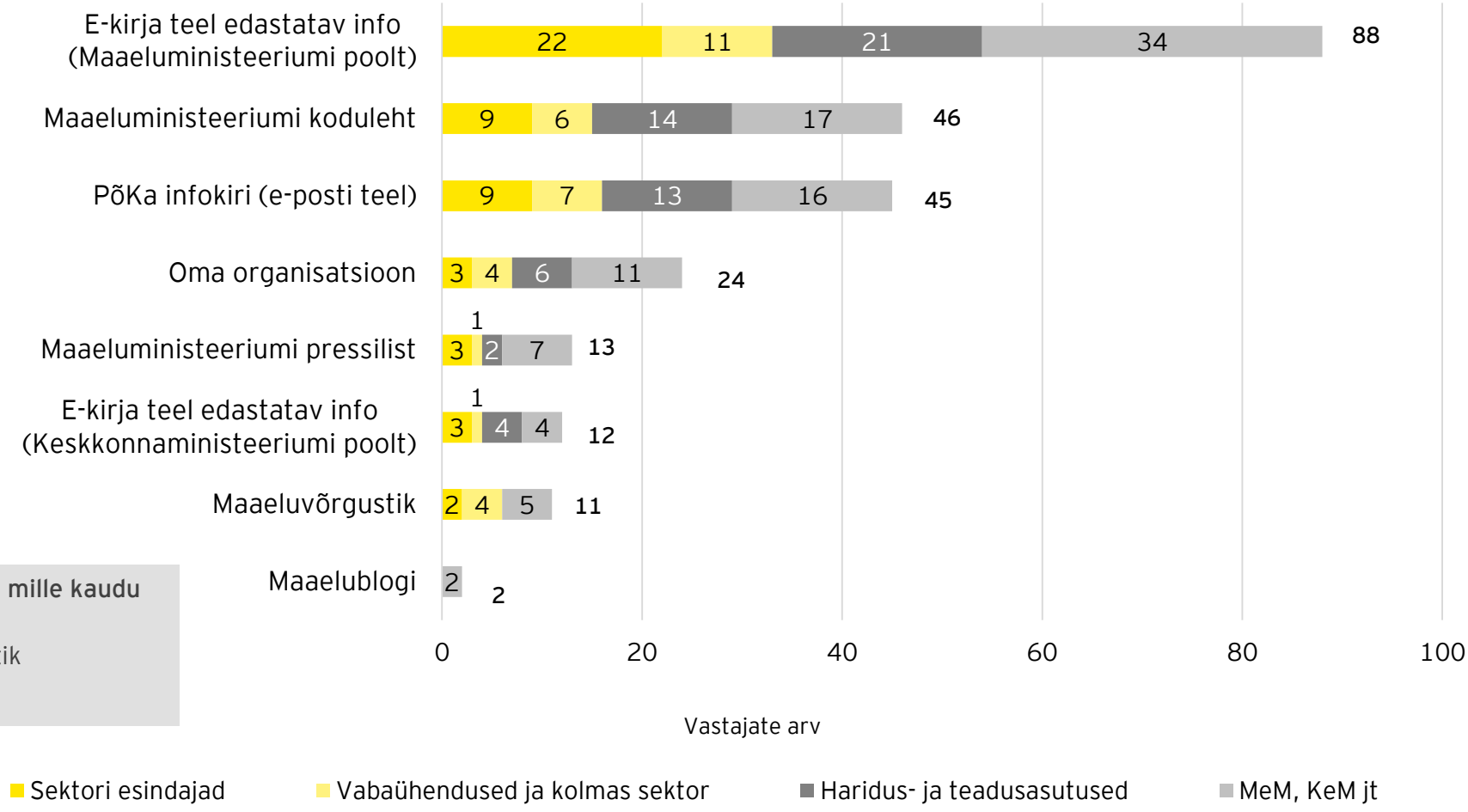

Muud infokanalid, mille kaudu on infot saadud:

- Kalandusvõrgustik
- Eesti Leader Liit

Teemakava

1	Sissejuhatus
2	Töörühmade kohtumiste tagasiside
3	Üldine kaasamisprotsess
4	2030 eelnõu terviktekst
5	Info saamine
6	Ettepanekud edasiseks

Ettepanekud edasiseks

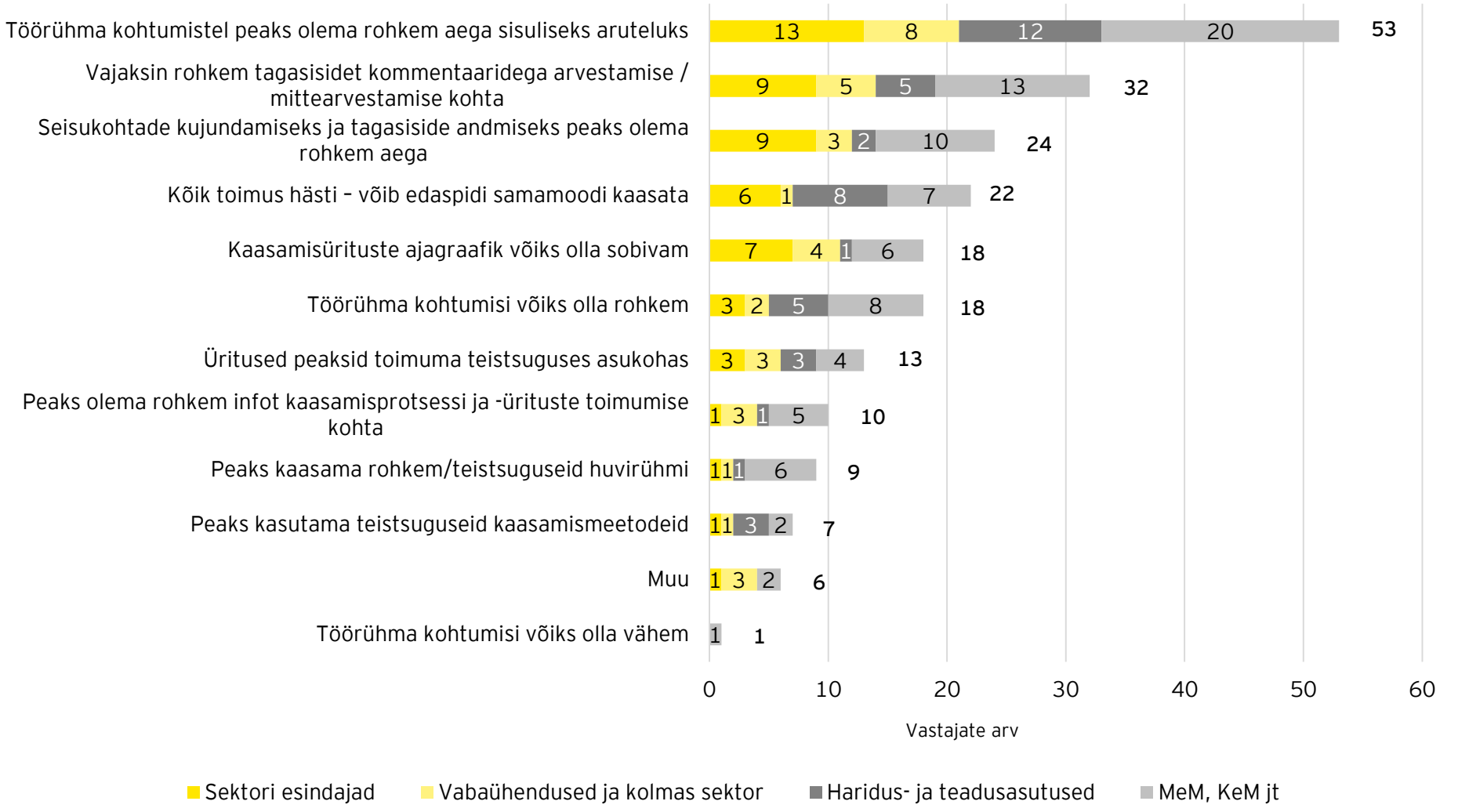

Ettepanekud edasiseks

Avatud vastused

Kas ja mida tuleks Teie arvates PõKa koostamisel edaspidi teistmoodi teha?

- ✓ Huvirühmad oli esindatud väga erinevalt. Tootjate organisatsioonid võiksid paremini esindatud olla.
- ✓ Kõik osapooled ei ole Tallinnas, seega võiks kohtumised toimuda ka nt Kesk-Eestis. Töörühmades osalemise võimaldamine nt Skype kaudu.
- ✓ Konkreetne teema - konkreetsemad eksperdid. Mitte nii, et saalis on päevade viisi põhiosas ainult ametnikud, sest ettevõtjad ei saa endale lõputuid pikki päevi sarnastel aruteludel lubada.
- ✓ Vahetult kaasatud peaksid olema ka omavalitsuste liidud.
- ✓ Kaasamisürituste ajagraafik võiks olla pikemalt ette planeeritud.
- ✓ Arengukava ja selle KSH peaksid käima käsikäes.
- ✓ Välja töötada riiklik maaelu kontseptsioon - mis oleks aluseks kogu maaelu käsitlevale temaatikale. Il samba maaelu teemade varjumine PÕKA üldfassaadi alla jättis kõrvale muud huvigrupid, kes ei seosta ennast vahetult põllumajandus- ja kalandussektori tootmisega, kuid on sidusteenuste arenguvajadust silmas pidades PÕKA suundumuste määratlemisel ja arengukava elluviimisel üliolulised.
- ✓ Ei ole midagi ette heita!

Lisa 1. Vastajate grupeerimise metoodika

Tulemuste analüüsimiseks grupeeriti vastajad 4 rühma

Grupp 1. Sektori esindajad	Sektori katusorganisatsiooni esindajana (n=14)
	Sektori piirkonnaorganisatsiooni esindajana (n=6)
	Ettevõtja (n=2)
	Sektori haruliidu esindaja (n=0)
Grupp 2. Vabaühendused ja kolmas sektor	Maaelu või piirkonna elu edendava organisatsiooni esindaja (n=6)
	Keskkonnaorganisatsiooni esindaja (n=3)
	Kutseliidu esindaja (n=3)
Grupp 3. Haridus- ja teadusasutused	Haridus- või teadusasutuse esindaja (n=22)
Grupp 4. MeM, KeM jm avalik sektor	Maaeluministeeriumi või Keskkonnaministeeriumi valitsemisala esindaja (n=33)
	Muu avaliku sektori esindaja (n=7, peamiselt teised ministeeriumid)